

It is set that remains unascertained question of grant the militia district inspectors of right for prosecuting a pre-trial inquiry of criminal misconduct. The author has paid attention to the leading prophylactic function of service of district inspectors of militia which must remain basic.

The conclusion is made about that in the case of grant the district inspector of militia of plenary powers in relation to prosecuting a pre-trial inquiry of criminal misconduct will be lost essence of this service, which was from the beginning created with the purpose of strengthening of connections of militia with public, prevention offences and crimes.

Keywords: militia, militia district inspector, prevention, pre-trial investigation, criminal misconduct.

Надійшла до редакції 29.08.2013

Кушнір С.М.

кандидат юридичних наук, доцент кафедри
(Запорізький національний університет)

УДК 342.95

ЕТАПИ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ В УКРАЇНІ

Статтю присвячено встановленню стабільності процесу державного контролю за діяльністю освітніх закладів в Україні як однієї з основних функцій державного управління у сфері освіти

Ключові слова: державний контроль у сфері освіти, процес контролю, етапи контролю.

Постановка проблеми. Регламентация процесу контролю, в тому числі і державного контролю у сфері освіти, передбачає наукове підґрунтя у вигляді різнопланових досліджень процесу контролю. А тому встановлення етапів, які необхідні для здійснення ефективного контролю за діяльністю освітніх закладів в Україні, є **метою** даної статті. В умовах активного реформування системи освіти в Україні досягнення означеної мети є вкрай актуальним, адже контроль слугує одним з факторів забезпечення розвитку відповідної системи у завданому напрямку.

Для досягнення означеної мети вбачається необхідним вивчення і критична оцінка напрацьованого матеріалу щодо характеристики стабільності процесу контролю; встановлення етапів державного контролю за діяльністю освітніх закладів в Україні, послідовне проходження яких дозволить підвищити результативність контрольних заходів, ефективність контролю за іншими показниками.

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. За основу дослідження і написання статті взято праці таких науковців, як П. Андрєєв, О. Андрійко, Г. Атаманчук, В. Гамаюнов, С. Гуткевич, І. Кривюк, О. Моргулець, І. Михайлик, В. Рудьєв, В. Урбан та ін.

Виклад основного матеріалу. Зміст державного контролю за діяльністю освітніх закладів в Україні можна розкривати через поняття відповідного процесу впливу держави через практичну діяльність її структур у галузі освіти на відповідні суспільні відносини [1, с. 71]. Цей процес включає

ряд стадій, що здійснюються у визначеній послідовності [2, с. 6].

Різні науковці по-різному характеризують стадійність процесу державного контролю. Наприклад, О.Ф. Андрійко вказує, що державному контролю притаманні систематичність, цілеспрямованість, всебічний аналіз інформації про фактичну ситуацію, перевірка відповідності управлінських дій прийнятим управлінським рішенням, вияву результатів впливу на хід управлінської діяльності. «Зміст державного контролю включає спостереження, аналіз і перевірку діяльності відповідних органів та їх посадових осіб щодо виконання поставлених перед ними завдань, дотримання установлених державою правил, норм і стандартів... Функція контролю в державному управлінні полягає в аналізі та зіставленні фактичного стану в тій чи іншій галузі з вимогами, які поставлені перед ними, відхиленнями у виконанні поставлених завдань та причинами цих відхилень, а також оцінкою діяльності і доцільності саме цього шляху. Така специфічність призначення контролю, як зазначають різні дослідники цієї проблеми, і дає змогу виокремити його серед інших функцій управління, створити спеціальні органи, які не виконують або майже не виконують інших, окрім контролю, державних функцій, визначити компетенцію цих органів» [3, с. 427, 430, 434].

Існує пропозиція стадіями процесу контролю в загальному випадку визнавати: 1) визначення концепції контролю (всеосяжна система контролю «Controlling» або приватні перевірки); 2) визначення мети контролю (рішення про доцільність, правильність, регулярність, ефективність процесу управління); 3) планування перевірки; 4) визначення об'єктів контролю (потенціали, методи, результати, показники і т. д.); норм, що перевіряються (етичні, правові, виробничі); суб'єктів контролю (внутрішні або зовнішні органи контролю); методів контролю; обсягу й засобів контролю (повний, суцільний, вибіркового, ручні, автоматичні, комп'ютеризовані); термінів і тривалості перевірок; послідовності, методики й допусків перевірок; 5) визначення значень дійсних і наказаних; 6) встановлення ідентичності розбіжностей (виявлення, кількісна оцінка); 7) вироблення рішення, визначення його ваги; 8) документування рішення; 9) мету перевірки; 10) повідомлення рішення (усне, письмовий звіт); 11) оцінку рішення (аналіз відхилень, локалізація причин, встановлення відповідальності, дослідження можливостей виправлення, заходи з усунення недоліків) [4, с. 218].

За визначенням О.О. Мамалуя, система контролю – це своєчасний облік відхилень від загальноновизнаних норм дії, коригування процесу виконання накреслених програм, виконання рекомендацій з ліквідації виявлених у роботі недоліків, виправлення помилок [5, с. 263].

Узагальнюючи наведені думки щодо змісту контролю як функції державного управління, зазначимо, що науковці, на наш погляд, припускаються неточності, розпочинаючи характеристику змісту контрольної діяльності з етапу «отримання інформації про дійсний стан керованого об'єкта» та закінчуючи «прийняттям рішень, які передбачають відповідну корекцію в системі управління для досягнення запланованої мети» [6, с. 133].

Насамперед ми не погоджуємося з визначенням першого етапу здійснення контролю як «отримання інформації». Адже задля здійснення такого необхідним є розуміння тих критеріїв, що їх слід спостерігати, а також мати ті показники, з якими слід порівнювати фактично отриману інформацію щодо об'єкта контролю. Тому ми вважаємо за доцільне звернути увагу на позицію В.М. Гаращука, який вважає, що «контрольна діяльність включає ряд послідовних дій, які можна поділити на три стадії: підготовчу, центральну (або аналітичну) та підсумкову. У свою чергу, вони самі наповнюються конкретними стадіями – діями» [6, с. 246]. Щодо останніх стосовно сфери освіти І.М. Михайлик вказує, що функція контролю освітньою діяльністю виражається в розробці відповідних стандартів і норм, порівнянні одержаних результатів з тими, що плануються, з'ясуванні причин відхилень та вжитті необхідних заходів [7, с. 355].

Чому ми вказуємо про необхідність звернення уваги, а не погоджуємося з науковцями? А тому, що вважаємо виділення означених стадій виправданим, але неповним.

Дійсно, першою стадією державного контролю за діяльністю освітніх закладів в Україні завжди є підготовча. З наведеного І.М. Михайликом змісту функції контролю освітньою діяльністю впливає, що перша стадія охоплює розробку стандартів і норм у сфері освіти [7, с. 355]. Аналогічної позиції дотримуються Б.В. Новиков, Г.Ф. Синіок та П.В. Круш, визначаючи, що «процес контролю складається з установа стандартів, виміру фактично досягнутих успіхів і проведення корекції в тому разі, якщо досягнуті результати істотно відрізняються від установлених стандартів» [8, с. 225]. О.Б. Моргулець вважає, що першим етапом процесу контролю є встановлення стандартів [9, с. 224]. На наш погляд, дане питання (чи слід розробку стандартів та норм відносити до процесу контролю?) не є однозначно вирішеним, адже за умови відсутності таких немає чого контролювати.

Саме означеної позиції щодо визначення норм і стандартів дотримується В.М. Гаращук, за визначенням якого на підготовчій стадії, що є першим етапом контролю: 1) обирається об'єкт контролю; 2) визначається предмет контролю (встановлюється, що слід перевірити); 3) визначаються способи здійснення контролю; 4) підбираються (призначаються) особи, які здійснюватимуть контроль; 5) складаються плани його проведення [6, с. 246]. Як бачимо, визначення стандартів і норм, з якими порівнюватимуться фактичні дані, отримані при контролі об'єкта, науковець не охоплює змістом контрольної діяльності. На наш погляд, це виправдано.

До основних елементів процесу державного управління В.Г. Гамаюнов відносить: розроблення державної політики за основними напрямками діяльності держави (освітньої політики також); реалізацію державної освітньої політики (оперативне й тактичне управління) [10]. У контексті нашого дослідження виділення вказаних елементів процесу державного управління дає підстави стверджувати, по-перше, доцільність віднесення встановлення норм і стандартів до такого елемента державного управління у сфері освіти, як розроблення державної освітньої політики, а

контроль – до елементів реалізації такої політики; по-друге, недоцільність охоплення змістом контролю встановлення стандартів та норм у певній сфері.

Водночас не заперечуємо, що стадією підготовки державного контролю за діяльністю освітніх закладів в Україні охоплюється вибір параметрів, що будуть піддані контролю [11, с. 180]. При цьому обов'язково такі параметри включаються до програми контролю у вигляді норм і стандартів, які вже встановлені щодо цих параметрів, задля подальшого порівняння фактичних даних з ними.

За визначенням В.М. Гаращука, «на підготовчій стадії контролю складаються плани його проведення» [6, с. 246]. Уточнюючи дану думку, зауважимо, що планування контрольних заходів включає не тільки планування дій суб'єктів контролю на конкретних окремих об'єктах з визначенням предмета, завдань, методів здійснення такого тощо, але, як правило, передбачає загальне планування контрольної діяльності на визначений період часу. Наприклад, регіональні експертні ради з урахуванням пропозицій органів управління районних і міських державних адміністрацій, до сфери управління яких належать навчальні заклади, складають план проведення атестаційної експертизи, який затверджується відповідними органами управління та доводиться до відома керівника навчального закладу не пізніше ніж за рік до початку проведення атестації (п. 10 Порядку державної атестації загальноосвітніх, дошкільних та позашкільних навчальних закладів [12]). Або ж Міністерство освіти і науки затверджує плани заходів щодо проведення моніторингу та оцінки, здійснює контроль за їх виконанням (п. 4 Порядку проведення моніторингу та оцінки якості освіти [13]). Ці плани не включають завдань, виконавців, періодів, строків контролю та інші питання проведення контрольних заходів, а включають перелік тих об'єктів, що будуть піддані контролю у визначений період часу.

Таким чином, коли йдеться про підготовчу стадію державного контролю за діяльністю освітніх закладів в Україні, така включає два різновиди планування: визначення тих з об'єктів контролю, що на них буде здійснено контрольні заходи у визначений період часу; визначення плану (програми) проведення контролю суб'єктами щодо конкретних об'єктів, на яких заплановано проведення контрольних заходів у певний період часу.

І в цьому контексті відразу зауважимо таке. Аналізуючи діяльність суб'єктів фінансового контролю, П. Андреев констатує, що переважна більшість відомчих підрозділів не в повному обсязі усвідомлюють саму ідею планування контрольних заходів. «У більшості ЦОВВ планування контрольно-ревізійної роботи здійснюється формально, без урахування обсягів, напрямів бюджетного фінансування, фінансових показників держпідприємств, ризиків, періодичності чи інших критеріїв. У свою чергу, невміння планувати роботу має наслідком численні позапланові доручення і системне невиконання планів... Цілком логічним результатом неякісного планування, як правило, стає повна безсистемність та нерівномірність охоплення мережі, тобто за наявності значної кількості не охоплених контролем суб'єктів окремі перевірялись декілька разів... Поза відомчим контролем

Міносвіти залишається понад 96 % підконтрольних суб'єктів» [14, с. 22]. Викладене цілком стосується контрольної діяльності в цілому, а не тільки фінансового контролю.

Наступною після підготовчої йде центральна, або аналітична, стадія контрольного процесу, що включає активні дії суб'єкта контролю стосовно об'єкта, як то: вимірювання, вивчення, встановлення визначених параметрів функціонування об'єкта, їх порівняння з запланованими для розвитку системи, заслуховування керівників чи виконавців тощо. Через те що на даній стадії здійснюють збирання облікових даних, матеріалів спостережень і замірів та іншої необхідної для здійснення контролю інформації, розраховують необхідні показники, проводять групування даних, складають аналітичні таблиці, графіки та діаграми, які дозволяють зробити об'єктивну оцінку діяльності організації, С.О. Гуткевич та В.А. Рудьєв пропонують назвати її змістово-технологічною [15, с. 183], що цілком характеризує «наповненість» даної стадії, а тому згадану пропозицію можна вважати корисною з погляду більш точного використання термінів для формування цілісного уявлення про відповідний процес.

На цій стадії провідне значення має документування, здійснюване суб'єктами контролю. При цьому важливим є ретельний запис, точне відображення, повне фіксування інформації, що контролюється. Як констатує П. Андреев, «найбільш суттєвим недоліком децентралізованих підрозділів інспектування залишається неякісне проведення контрольних заходів: відсутність комплексності, неповнота ревізійних дій, неякісне їх документування тощо... навіть якщо планом передбачено повноцінний контрольних захід, фактично далеко не всі питання, які характеризують діяльність підконтрольного суб'єкта, досліджуються всебічно, глибоко та головне комплексно. Мають місце непоодинокі факти, коли при встановленні порушень чи їх ознак відомчими ревізорами не проводиться належний комплекс ревізійних дій, як наслідок, такі факти не кваліфікуються як порушення, їх сума не обраховується та, відповідно, не пред'являється до відшкодування винним особам. У результаті порушення хоча і згадується в акті (довідці), проте відповідальна особа не визначена і поверненням втрачених сум ніхто не займається. Майже системною стала практика неякісного документування порушень починаючи від елементарної відсутності посилань на порушені нормативно-правові акти і граматичні помилки (через які унеможлиблюється іноді навіть розуміння суті викладеного в акті) і закінчуючи неправомірними та непідтвердженими висновками» [14, с. 23]

Наступна третя стадія процесу контролю – підсумкова. Вона, як вважає В.М. Гаращук, охоплює такі дії, як прийняття рішень за результатами контролю; доведення їх до адресата (а в необхідних випадках – і до відома громадськості, правоохоронних органів, інших осіб, які зацікавлені в результатах контролю; надання допомоги підконтрольній структурі в наведенні порядку на об'єкті; контроль за виконанням рішень, прийнятих за підсумками контролю [6, с. 246].

Дійсно, підсумком роботи суб'єкта контролю можна вважати оцінку отриманої інформації, включаючи її документальне оформлення, якщо

цього вимагає форма контролю, застосовувана при здійсненні контрольних заходів. І.Д. Кривюк цілком справедливо вказує, що система контролю як функція управління повинна забезпечувати оцінку якості роботи підприємства [16]. При цьому цілком можливе проведення обговорень, підсумкових бесід контролерів із викладачами, ознайомлення керівників закладів чи/та викладачів з рекомендаціями, висновками, зробленими суб'єктом контролю, корекція таких.

Зрозуміло, що підсумкова стадія охоплює і реагування суб'єкта контролю на виявлені відхилення. При цьому реагування прямо залежить від результатів контролю, адже отримані показники можуть співпадати із заздалегідь визначеними для порівняння в програмі контрольного заходу параметрами або ж мати відхилення. Тому й реагування може мати різний вигляд. Результати (підсумки) контролю у його часових параметрах зумовлюють три варіанти дій керівництва організації: не вживати ніяких заходів; ліквідувати відхилення від встановлених норм-стандартів; переглянути саму мотивовану систему норм-стандартів. При цьому, акцентує увагу О.О. Мамалуй, «результати контролю мають постійно доводитися до всіх виконавців, оприлюднюватися. Нарешті, кожний з учасників діяльності повинен чітко знати, що він зробив задовільно, наскільки якісно виконав роботу і які подальші його дії. Спеціалісти менеджменту країн Заходу підкреслюють, що лише близько 20 % проблем, пов'язаних з якістю виконання завдань, виникають з вини безпосередніх виконавців, а 80–90 % – внаслідок помилок у системі управління» [5, с. 265].

І от коли реагування суб'єкта контролю на результати виявляється у наданні рекомендацій, вказівок чи іншого роду коригування розвитку системи, обмеження контролю підсумковою стадією може призвести до небажаних наслідків. А тому останньою стадією циклу контролю, за результатами якого виявлено відхилення розвитку системи від завданого напрямку, слід визначити контроль за виконанням рекомендацій, вказівок. Слід зазначити, що контроль за виконанням рішень, прийнятих за підсумками контролю [6, с. 246] В.М. Гаращук пропонує охопити стадією підбиття підсумків контрольної діяльності. Однак, на наш погляд, таке не є доцільним. По-перше, підведенням під сумнів аж ніяк не є контроль виконання рішень, що вказує на існування термінологічної неточності. І можливо було б назвати стадію контролю інакше, що вирішило б проблему.

На нашу думку, більш виправданим є виділення самостійної стадії процесу контролю у вигляді відстеження виконання рішень суб'єкта контролю, що прийняті за результатами проведення останнього. Саме це забезпечить ефективність контролю у вигляді виправлення відхилень та інших дій, що їх проведення вимагає суб'єкт контролю за результатами контрольних заходів. На сьогодні ж чимало прикладів невиконання рекомендацій і вказівок суб'єкта контролю, що лише констатується при здійсненні наступних контрольних заходів. Наприклад, аналізуючи фінансовий контроль, П. Андреев, вказує: «Основна проблема неефективності відомчого контролю – низький рівень відшкодування виявлених порушень. За звітними даними, загальний по системі ЦОВВ рівень відшкодування пору-

шень, що призвели до втрат, у 2010 р. становив лише 1,7 %, у 2009 р. – трохи більше 4 %...» [14, с. 23].

І це не дивно. Адже в деяких нормативно-правових актах, що регламентують процес державного контролю у сфері освіти, контроль має останньою стадією підбиття підсумків. Наприклад, відповідно п. 11 Порядку проведення моніторингу та оцінки якості освіти, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2011 р. № 1283 [13], моніторинг проводиться п'ятьма етапами. На першому етапі визначається мета, завдання, строки, процедура, методи проведення моніторингу та критерії оцінювання. На другому етапі готуються інструктивно-методичні матеріали щодо проведення моніторингу. На третьому етапі проводиться моніторинг. На четвертому – аналіз результатів моніторингу, готується статистична та аналітична інформація про якість освіти. На п'ятому етапі оприлюднюється зазначена інформація. Як бачимо, до числа етапів проведення моніторингу не входить контроль за виконанням рекомендацій, вказівок, наданих суб'єктом контролю за результатами такого. Таким чином, контроль за виконанням рішень, прийнятих за підсумками контролю, і не передбачається, що зумовлює його часту відсутність на практиці. Цю прогалину слід ліквідувати.

І в цьому контексті зазначимо, що в рамках розділу V Порядку здійснення державного контролю за діяльністю навчальних закладів [17] існує вимога навчальному закладу протягом 15 календарних днів після отримання листа з висновками щодо результатів заходу державного контролю розробити заходи стосовно усунення виявлених недоліків та вдосконалення роботи, які надіслати до відповідного органу державного контролю. У свою чергу, відповідно до п. 9 розділу V вказаного Порядку орган державного контролю не менше одного разу на рік здійснює перевірку щодо усунення виявлених недоліків до повної їх ліквідації.

Як бачимо, об'єкт контролю зобов'язується до розробки заходів на виконання рекомендацій чи вказівок суб'єкта контролю А суб'єкт контролю – перевіряти виконання наданих зауважень. Водночас закріплення даних вимог у рамках розділу V Порядку, що має назву «Оформлення результатів заходу державного контролю», не зовсім коректне. Аналіз структури даного Порядку дозволяє зробити висновок, що описану стадійність контрольного процесу і втілено в його нормах, а саме: перший етап (підготовчий) передбачено у розділі II, що має назву «Організація державного контролю»; другий, змістовно-технологічний етап, врегульовано у розділі IV з назвою «Проведення державного контролю навчального закладу»; третій «підсумковий» етап знайшов відображення у нормах розділу V. І от у цьому розділі два останні положення заслуговують, на наш погляд, на самостійне існування в рамках вказаного Порядку, чим буде підкреслено їх вагу і значення для здійснення ефективного контролю. Якщо ж запропонований розділ доповнити процедурою інформування суб'єкта контролю про втілення рішення за результатами контрольного заходу з відповідальністю за невиконання такої вимоги, можна буде очікувати підвищення результативності державного контролю.

Окремо звернімо увагу, що у п. 7 розділу V Порядку здійснення державного контролю за діяльністю навчальних закладів [17] «згадується» про необхідність інформування засобів масової інформації про результати проведення заходу державного контролю. Термін «згадується» ми використали навмисне для підкреслення, на наш погляд, занадто короткого врегулювання такої засади державного контролю у сфері освіти, як його гласність. Цілком можливо, що інформування слід виділити в якості окремої стадії процесу державного контролю за діяльністю освітніх закладів в Україні.

Висновки. Враховуючи вищевикладене, вважаємо, що державний контроль у сфері освіти можна охарактеризувати як процес, що включає ряд послідовних стадій:

1. Підготовча стадія, яка охоплює два різні види планування: визначення тих з об'єктів контролю, на яких здійснюватимуться контрольні заходи у визначений період часу; визначення плану (програми) проведення контролю суб'єктами щодо конкретних об'єктів, що на них заплановано проведення контрольних заходів у певний період часу. Програма контролю охоплює інформацію про концепцію контролю в цілому, характеризуючи такі його аспекти, як об'єкт контролю, суб'єкти його здійснення, форма, завдання контролю, предмети контролю; показники для порівняння отриманих результатів (норми і стандарти); методи контролю; обсяг і засоби контролю; період і тривалість; послідовність, методики.

2. Змістовно-технологічна, що включає ряд активних дій суб'єктів контролю із застосуванням різних методів і методик отримання дійсної інформації про стан об'єкта або певних з предметів, включаючи встановлення ідентичності розбіжностей (виявлення, кількісна оцінка), документування інформації.

3. Підсумкова, що включає оцінку стану об'єкта чи стану певних предметів на ньому, вироблення і оформлення рішення суб'єктів контролю, обговорення такого.

4. Інформування про результати контролю.

5. Контроль за виконанням рішень, прийнятих за підсумками контролю.

Втілення в нормативно-правових актах саме вказаної стадійності при регулюванні державного контролю за діяльністю освітніх закладів в Україні сприятиме підвищенню результативності контролю у даній сфері. І навпаки, відсутність регулювання окремих з перелічених етапів або ж їх недосконале регулювання створює передумови невиконання рішень за результатами контрольної діяльності.

Бібліографічні посилання

1. Загальна теорія держави і права: навч. посіб. / за ред. В.В. Копейчикова. – К., 2000.
2. Административное право России: учебник / под ред. А.П. Коренева. – М., 2002. – Ч. 1: Государственное управление и административное право.
3. Виконавча влада і адміністративне право / за заг. ред. В.Б. Авер'янова. – К., 2002.
4. Несинова С.В. Господарське право України: навч. посіб. / С.В. Несинова, В.С. Воронко, Т.С. Чебикіна; за заг. ред. С.В. Несинової. – К., 2012.
5. Основи економічної теорії: підручник / за заг. ред. О.О. Мамалуя. – К., 2006.

6. Административное право Украины: учеб. для студ. высш. учеб. заведений юрид. спец. / под ред. проф. Ю.П. Битяка. – 2-е изд., перераб. и доп. – Х., 2003.
7. Михайлик І.М. Класифікація функцій державного управління системою загальної середньої освіти / І.М. Михайлик // Державне управління та місцеве самоврядування : тези Х-го Міжнар. наук. конгресу, 26 березня 2010 р. – Х., 2010. – С. 354–356.
8. Новіков Б.В. Основи адміністративного менеджменту: навч. посіб. / Б.В. Новіков, Г.Ф. Сініок, П.В. Круш. – К., 2004.
9. Моргулець О.Б. Менеджмент у сфері послуг: навч. посіб. / О.Б. Моргулець. – К., 2012.
10. Гамаюнов В.Г. Державне управління освітою: механізми і процес / В.Г. Гамаюнов // Удосконалення механізмів державного управління соціально-економічним розвитком підприємств і галузей економіки: зб. наук. праць. – Донецьк, 2011. – Т. XII.
11. Атаманчук Г.В. Теория государственного управления: курс лекций / Г.В. Атаманчук. – М., 1997.
12. Порядок державної атестації загальноосвітніх, дошкільних та позашкільних навчальних закладів: затв. наказом Міністерства освіти і науки України 24.07.2001 № 553 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0678-01>.
13. Порядок проведення моніторингу та оцінки якості освіти: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2011 р. № 128 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1283-2011-%D0%BF>.
14. Андреев П. Проблемы эффективности ведомственного контроля / П. Андреев // Экономика. – 2011. – № 130. – С. 21–23.
15. Рудьєв В.А. Менеджмент: навч. посіб. / В.А. Рудьєв, С.О. Гуткевич. – К., 2011.
16. Кривюк І.Д. Організація контролю на підприємстві / І.Д. Кривюк, В.В. Урбан [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/17_APSN_2009/Economics/48085.doc.htm.
17. Порядок здійснення державного контролю за діяльністю навчальних закладів: затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 25.01.2008 № 34 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0077-08>.

Кушнір С.М. Етапи державного контролю над діяльністю освітніх установ в Україні

Стаття посвячена установленню стадійності процесу державного контролю над діяльністю освітніх установ в Україні як однієї з основних функцій державного управління в сфері освіти

Ключевые слова: державний контроль в сфері освіти, процес контролю, етапи контролю.

Kushnir S.M. The Stages of State Control over Educational Establishments in Ukraine. The article is devoted to the determination of the stages of state control over educational establishments' functioning in Ukraine as one of the main functions of state governance in the educational sphere.

The regulation of process of control, as well as a state one, foresees some scientific grounding in the form of various researches of the process of control. Therefore, the goal of the article is the determination of the stages that are necessary for effective control over educational establishments in Ukraine. Under the conditions of the active reforming of Ukrainian educational sphere, to achieve this goal is extremely topical because control is one of the factors of development of the corresponding system in the directed way.

In order to achieve this goal it is of necessity to examine and estimate critically the material concerning the characteristics of the stages of control; to determine the necessary stages of state control over educational establishments in Ukraine. The gradual passage of these stages allows increasing the effectiveness of controlling measures and the efficiency of control according to other indicators.

The basis for researching and writing the given article is the works of such scientists as P.Andreev, O.F. Andriiko, G.V. Atamanchuk, V.G. Gamayunov, S.O. Gutkevich, I.D. Krivyuk, O.B. Morgulets' and others.

According to the facts and points of view thoroughly examined in the article, we consider that the state control in the educational sphere can be characterized as a process that comprises a range of successive stages, such as:

2. The preparatory stage that comprises two various types of planning: determining the objects to be controlled in the defined time period; determining the plan (program) of control by subjects regarding specific objects that are planned to be controlled in a certain period of time. The program of control covers the information about the concept of control in the whole characterizing such its aspects as an object, a subject, a form, a goal, a point of control, indicators for comparing the obtained results (norms and standards); methods of control; amount and means of control; period and duration of control; sequence and methodology of control.

2. The content and technological stage includes a range of actions of subjects of control with the use of different methods and methodology of obtaining actual information about an object's condition including the establishment of divergence identity (its revelation and quantitative assessment), documentation of information.

3. The concluding stage that includes the assessment of an object's condition or condition of some subjects on it, working out and formalizing subjects of control's decisions, discussing them.

4. Informing about the results of control

5. The control over fulfillment of decisions adopted after control.

The implementation of these stages in the legal and normative acts and the simultaneous regulation of state control over educational establishments' functioning in Ukraine favors the effectiveness of control in the corresponding sphere. And, on the contrary, the absence of any stage regulation or its imperfect regulation creates grounds for non-fulfillment of the decisions after controlling measures.

Keywords: *state control in the educational sphere, process of control, stages of control.*

Надійшла до редакції 21.02.2013

Легеза Є. О.

кандидат юридичних наук
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

УДК 342.95 + 35.078

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНОГО РЕГЛАМЕНТУ ЩОДО НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ОРГАНАМИ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

Розглянуто поняття адміністративного регламенту, висвітлено зарубіжний досвід Російської Федерації щодо надання адміністративних послуг.

Ключові слова: *адміністративна послуга, адміністративний регламент, адміністративна процедура.*

Постановка проблеми. Одним із важливих завдань адміністративної реформи є підвищення ефективності та якості здійснення функцій виконавчих органів державної влади, в тому числі функцій, пов'язаних з наданням адміністративних послуг.

Серйозними проблемами, що породжують низьку ефективність виконання державних функцій, є: включення до компетенції виконавчих орга-